

Ligures & Tuscos limes. Hinc Tuscum mare ad Siciliam usque protensum fuit. Plinius lib. 3, cap. 5: Gallicum mare, ante Narbonensem provinciam. Hinc Ligusticum: ab eo ad Siciliam insulam Tuscum, quod ex Græcis alii Notium, alii Tyrrhenum, è nostris plurimi Inferum vocant.

Ansonium. A Sicilia ad Salentinum usque sive Iapygium promontorium fuit mare *Ansonium* sive Siculum. Inde ei Adriaticum continuabatur.

Ionius Sinus. Sinus *Ionius* maris Adriatici pars vocabatur, cujus dextrum latus Illyricum, sinistrum Italia facit, usque ad intimum recessum, qui est ad Aquileiam. Protenditur autem versus septentrionem simul & occasum, angustus & longus ad sex millia stadiorum, latitudine summa 610 CC. Inclusus fuit intra fauces illas inter Iapygium promontorium & Cerauniae montes. Terminus ab Italiae parte fuit Garganus mons. Ab adverso littore Ptolemæus limitem statuit inter Ionium mare & Adriam sinum, eundem, quem inter Illyricum & Macedoniam. Is autem fuit circa Lissum oppidum in Londrinensi, quem hodie vocant, sinu, & Dyrrachium, quod vulgo nunc *Duraccio*. Distincta vero veteribus fuere *Sinus Ionius* & *Mare Ionium*. Ille enim huius pars fuit. Hoc inter Siciliam, Italiam atque Peloponnesum ad Cretam usque protendebatur. Divisum fuit à Græcis in Siculum & Creticum, ab insulis Sicilia & Creta. Quidam Ionium ab Io Inachi filia dictum volunt, quod amata hoc mare tranaverit. Nonnulli ab Ionio Rege, qui in insula, quæ ante Illyricum jacet, regnaverat, dictum tradunt.

Mare Ionium.

Solinus ab Ionia extrema Italiae regiuncula sic dictum mavult: Alii ab Ionum naufragio. Caterum, maris Adriatici à dextro littore aliae partes, alia etiam ab adcolis acceperunt olim vocabula. Sic ab Illyrico communi regionis vocabulo dicebatur Illyricum: ad Dalmatiam vocabatur Dalmaticum mare. Pluribus de his disputat Cluverius lib. 4 Antiquae Italiae cap. 17.

De *Sinibus* porro, *Portibus*, *Fluminibus*, *Lacubus*, *Mirandis*, ac *Stupendis*, in specialibus, quibus unumquodque exhibetur tabulis, latius tractandum existimavi.

De variis Italiae incolis.

Ipsa terra Italia generatim hætenus descripta, proxima nunc fuerit cura, *Italos* ipsos & tam celebratae regionis cultores describere: initio facto à populorum, qui eam diversis temporibus incoluere, recensio. Qui eam primi habuerint mortales, parum in tanta temporum longinquitate compertum est, nec constat, unus post inundationem terrarum ab urbe Babylonica profectus in dispersione gentium populus, hanc regionem occupaverit omnem, unumque universae nomen imposuerit; an aliae subinde atque aliae in terras cultoribus vacuas invectae gentes, suis quæque sedibus vocabula dederint diversa. Sane varii atque genere plane diversi in ea memorantur auctoribus po-

Italia.

puli. quorum antiquissimi sunt isti: Ausones, Brutiorum Lucanorumque agrum quondam tenentes; hinc Opici sive Osci, in Samnio atque Campania; Siculi in Sabinis & Latio; Vmbri ad utrumque mare; ad Inferum, in parte Tusciae inter Tiberim & Vmbrorum amneis. Inde Tusci ad Alpeis usque: juxta hos Ligures in Galliam usque ad Rhodanum extensi. Ultra Tuscos Veneti: quos alii à proximo Illyrico, alii ab Henetis, Paphlagonica gente, ortos tradiderunt. Tuscos expulerunt inter Alpes & Apenninum supra dicti Galli: Vmbros ab Infero mari removerunt Tusci, Græca gens ex Arcadia Duce Oenotro profecti, unde dicti Oenotrii, primum Ausones supradictis sedibus pepulerunt, ulterioraque versus septentrionem Italiae, circa Vulturum Lirimque amneis petere coegerunt, nec ea terrarum parte contenti, mox Siculos etiam sedibus ejecerunt; jam tum mutato nomine Aborigenes dicti: Sed cum solum, quod tum occupaverant, Latium vocaretur, mutato jam iterum vocabulo, Latinos inde sese appellarunt. Sabini Opicorum fuere progenies, genueruntque ipsi ex sese Picentes, Vestinos, Marfos, Pelignos, Frentanos, Marrucinos, Samnites. quorum hi postea Hirpinos, Campanos, Lucanos, atque Brutios condiderunt. Interim Græcorum nationes, aliae aliis temporibus in Italiam invectae, urbes in ea passim condiderunt, suisque coloniis, ut supra dictum est, omnem oram maritimam Superi Inferique maris impleverunt. Hinc Italia una cum Sicilia, ut ex Strabone & Trogo liquet, magna Græcia appellata fuit. At cum alii populi aliis ex locis Græcos expellerent, maxime vero Lucani, eam partem, quam de suo nomine Lucaniam dixerunt, oppressis illis, occuparent, & ab his orti Brutii Brutiam: paulatim Græcum nomen per Italiam imminui coepit; donec in ea parte confisteret, quæ tum Magna Græcia, nunc Calabria Superior dicitur.

At postquam Romanorum crevit potentia, tota tandem Italia horum armis subjugata est; stetitque sub Romae urbis imperio, regionibus ac populis supra explicatis distincta, ad Honorii Imperatoris usque tempestatem. Exhinc alii aliiq; subinde, Gothi, Vandali, Heruli, Germanicae gentes, tum Hunni, superatis Alpium jugis totam invadentes, in varia regna atque imperia distribuerunt. His tandem à Ducibus Iustiniani Imperatoris pulsas, Exarchatus in Italia magistratus constitutus est, cujus sedes Ravenna; Roma tum in ruinis jacente. Ultimi hinc Longobardi expugnata Ravenna, regnum in Togata Gallia constituerunt; quod etiam nunc de gentis vocabulo corrupte *Lombardia*, quasi Longobardia appellatur. Hos tandem debellavit Pipinus Franciae Rex, à Pontifice Romano contra eos in Italiam vocatus.

De cætero, quod Trogius Pompejus primos Italiae cultores fecerit *Aborigenes*, id neque de